

VENDIM
Nr. 41, datë 6.7.2016

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:
Bashkim Dedjakryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Sokol Berberi	anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datën 5.5.2016, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 12 Akti, që i përket:

KËRKUESE: Vasilika Zavalani

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Zyra Vendore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (ZVRPP) Korçë, Zyra Qendrore e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (ZQRPP), Agjencia e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (AKKP), Romeo Zallemi, Edison Zavalani, Migena Zavalani, Sotir Zavalani, Dhimitër Zavalani, Ilir Gusho, Shpresa Gusho, Frederik Gusho, Zana Nure, Përmbauesi Privat Vasil Zguro.

OBJEKTI: Shfuqizimi si të papajtueshme me Kushtetutën i vendimeve nr. 2177, datë 20.7.2009 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë; nr. 514, datë 2.12.2011, të Gjykatës së Apelit Korçë; nr. 2647, datë 7.10.2014 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

Konstatimi i cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 11155, datë 19.11.2012 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut; ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Sokol Berberi, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuases, e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, ZVRPP-së Korçë dhe ZQRPP-së, të cilat kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe të përmbauesit privat, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Komisioni i Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (KKKP) pranë Këshillit të Rrethit Korçë, me vendimin nr. 57, datë 22.5.1998 (nr. 57/1998), ka njohur pronar të sipërfaqes prej 10,861 m² trashëgimtarët e Mihal Zavalanit (M.Z.) ndër të cilët përfshihet edhe kërkuësja, duke i kompensuar sipas ligjit, në kushtet kur kjo sipërfaqe ka qenë e ndarë në bazë të ligjit nr. 7501, datë 1991 “Për token”, i ndryshuar. Ky vendim i KKKP-së është bërë objekt i shqyrtimit gjyqësor dhe është ndryshuar me vendimin nr. 277, datë 22.2.1999 (nr. 277/1999) të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, sipas të cilit sipërfaqja prej 10,000 m² u është kthyer në natyrë trashëgimtarëve të M.Z.

2. Me vendimin nr. 275, datë 1.9.2005, KKKP-ja pranë Këshillit të Rrethit Korçë i ka njohur të drejtën e pronësisë subjektit të interesuar Romeo Zallemi (R.Z.) mbi një truall prej 3050 m² (pika 1 e vendimit), ndërsa për pronën “tokë bujqësore”, sot truall, me sipërfaqe 950 m² nuk ia ka njohur të drejtën e pronësisë, pasi kjo sipërfaqe u është njohur e kthyer trashëgimtarëve të M.Z (pika 2 e vendimit).

3. Subjekti i interesuar R.Z. i është drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, duke kërkuar, ndër të tjera, edhe ndryshimin e pjesshëm të vendimit nr. 57/1998 të ish-KKKP-së pranë Këshillit të Rrethit Korçë dhe njohjen pronar për sipërfaqen prej 950 m² të mbivendosur me palën e paditur, trashëgimtarët e M.Z.

4. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, me vendimin nr. 2177, datë 20.7.2009 (nr. 2177/ 2009), ka vendosur, ndër të tjera, pranimin e kërkesëpadisë, ndryshimin e pikës 2 të vendimit nr. 57/1998 të ish-KKKP-së, të ndryshuar me vendimin gjyqësor nr. 277/1999, për sa i përket kthimit të lirë të sipërfaqes prej 10,000 m². Në këtë gjykim kërkesja ka marrë pjesë në cilësinë e përfaqësueses së të paditurit Sokrat Zavalani (S.Z.).

5. Gjykata e Apelit Korçë, me vendimin nr. 514, datë 2.12.2011, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 2177/2009 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë.

6. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00–2014–2647, datë 7.10.2014, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkesja, si trashëgimtare ligjore e S.Z.

7. Me urdhrin nr. 957, datë 30.11.2011 (nr. 957/2011), ZQRPP-ja Tiranë ka refuzuar kërkesën e kërkeses për regjistrimin e pasurisë së përfutur me vendimin nr. 277, datë 22.2.1999 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, për shkak të pamundësisë së pozicionimit gjeografik të pasurisë dhe përcaktimit të kufijve të saj. Mbi padinë e ngritur nga kërkesja, me objekt shfuqizimin e aktit administrativ, urdhrit nr. 957/2011 të ZQRPP-së, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 11155, datë 19.11.2012 (nr. 11155/2012), ka vendosur shfuqizimin e urdhrit administrativ dhe detyrimin e të paditurit, ZVRPP-së Korçë, të pajisë kërkesen me certifikatë pronësie për sipërfaqen prej 10.000 m². Sipas gjykatës, vendimi nr. 277/1999 i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë, me anë të cilit trashëgimtarëve të M.Z. (te të cilët përfshihet edhe kërkesja), ka marrë formë të prerë dhe është kthyer në titull ekzekutiv.

8. Gjykata e Apelit Tiranë ka vendosur mos-shqyrtimin e çështjes dhe dërgimin për kompetencë në Gjykatën Administrative të Apelit Tiranë, e cila, me vendimin nr. 2421, datë 17.6.2014, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 11155/2012 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë. Për këtë vendim është nxjerrë edhe urdhri i ekzekutimit nr. 5583, datë 17.10.2014.

II

9. **Kërkesja** i është drejtuar Gjykatës Kush-tetuese (Gjykata), duke pretenduar se ndaj saj është zhvilluar një proces i parregullt ligjor. Më konkretisht, ajo ka parashtruar se është cenuar:

9.1 Parimi i sigurisë juridike në lidhje me gjënë e gjykuar, pasi gjykata e shkallës së parë, në kundërshtim me kërkesat e Kodit të Procedurës Penale (KPC), ka prishur vendime gjyqësore të formës së prerë, ka bërë gjykim për herë të dytë mbi pronën, si dhe nuk ka marrë parasysh vendimet e KKKP-ve, urdhrat e ekzekutimit që kanë dalë për zbatim të vendimeve gjyqësore të formës së prerë dhe vërtetimet e pronësisë të lëshuara nga ZRPP-ja Korçë. Padia e subjektit të interesuar është ngritur pas 10 vjetësh nga zotërimi i ligjshëm i pronës.

9.2 E drejta e pronës, pasi janë lënë pa fuqi juridike tri vendime gjyqësore të formës së prerë, në të cilat gjykatat janë shprehur përfundimisht për të drejtat e pronës së kërkeses.

9.3 E drejta e aksesit nga ana e Gjykatës së Lartë, e cila nuk ka pranuar rekursin e paraqitur dhe nuk ka dhënë përgjigje përfundimtare në lidhje me pretendimet e ngritura në të.

9.4 Parimi i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore brenda një afati të arsyeshëm, pasi edhe pse ka dalë urdhri i ekzekutimit për zbatimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë, ende nuk është ekzekutuar nga ZVRPP-ja Korçë. Kjo e fundit nuk e ka pajisur kërkesen me certifikatë pronësie.

10. **Subjekti i interesuar**, ZVRPP-ja Korçë, ka prapësuar si vijon:

10.1 Skica që shoqëron vendimin nr. 57/1998 të KKKP-së është e njëjtë me atë që shoqëron vendimin nr. 277/1999 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë dhe i mungojnë elementet themelore orientuese të një harte treguese apo plani rivelim. Për pronën e kërkeses nuk është hapur kartelë dhe nuk është bërë pasqyrimi i saj në hartë, ndaj kalimi i regjistrimit fillestar të pronës në regjistrin e ri të hipotekës, ku prona duhet të pasqyrohet gjeografikisht në hartën

treguese, nuk mund të bëhet. Pamundësia e pozicionimit gjeografik të pasurisë dhe përcaktimit të kufijve të saj kanë qenë shkaqet e nxjerrjes së urdhrin të refuzimit nga ana e Kryeregjistruesit. Ndonëse vendimi nr. 277/1999 është titull pronësie, sipas Kodit Civil (KC), mungesa e të dhënave të plota teknike në të e bëjnë të pamundur regjistrimin e pronës në regjistrin e ri të hipotekës.

10.2 Vendimet gjyqësore që kanë shfuqizuar urdhrin e Kryeregjistruesit dhe kanë vendosur detyrimin e ZVRPP-së Korçë të pajisë kërkuar me certifikatë pronësie nuk i kanë dhënë zgjidhje problemit në lidhje me pozicionimin gjeografik të sipërfaqes prej 10.000 m², që përbën dhe shkakun e refuzimit të regjistrimit të vendimit gjyqësor nr. 277/1999 në sistemin e ri të hipotekës.

10.3 Kërkesa e kërkuar për regjistrim është marrë në shqyrtim nga ZVRPP-ja Korçë, e cila, për shkak të problematikës së çështjes konkrete, ka kërkuar edhe orientim nga organi epror, ZQRPP-ja, por deri më sot nuk ka pasur një të tillë. Kjo zyrë ka marrë të gjitha masat administrative, të cilat hyjnë në kompetencat e saj, për të zgjidhur problemin e kërkuar. Ajo ka ngritur një grup pune me specialistë, ka diskutuar çështjen me specialistët e saj në prani të kërkuar, ka kryer verifikimet në terren, ka realizuar takime me kërkuar dhe përmbartuesin gjyqësor, si dhe ka vënë në dijeni institucionet përkatëse (ZQRPP-në, Ministrinë e Drejtësisë dhe Avokatin e Popullit) për kompleksitetin e çështjes konkrete.

10.4 Kërkuarja refuzon t'i vërë në dispozicion ZVRPP-së një plan të ri rielimi dhe po kështu edhe përmbartuesi refuzon t'i vërë në dispozicion piketimin që ka bërë në terren, veprime të cilat bien ndesh me dispozitat përkatëse ligjore.

11. **Subjekti i interesuar**, ZQRPP-ja, ka parashtruar qëndrimin e saj në lidhje me rastin e kërkuar. ZQRPP-ja ka nxjerrë urdhrin nr. 957/2011 me të cilin ka miratuar projekturdrin e refuzimit të regjistrimit të pronës së kërkuar. Arsyeja e refuzimit ka qenë pamundësia e evidentimit të pasurisë dhe hedhjes së saj në sistemin HTR. Ajo i ka kërkuar kërkuar të përgatisë një plan rielimi nga një topograf i licencuar, kërkesë e cila është refuzuar nga kërkuarja. Pasi Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka shfuqizuar këtë urdhër administrativ dhe ka vendosur detyrimin e ZVRPP-së të pajisë me certifikatë pronësie kërkuar, ZQRPP-ja e ka ankimuar këtë vendim në Gjykatën Administrative të Apelit, e cila ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të ankimuar. Në kushtet kur asnjë nga shkaqet e refuzimit të ngritura në urdhrin e refuzimit nr. 957/2011 nuk ka gjetur zgjidhje në vendimet gjyqësore, ZVRPP-ja e ka pasur të pamundur pozicionimin e pasurisë në fjalë. ZQRPP-ja, me shkresën nr. 181/10, datë 22.6.2015, në lidhje me trajtimin e pronës së kërkuar, ka orientuar ZVRPP-në Korçë të verifikojë planvendosjen e pronës së dhënë nga KVKKP-ja, Qarku Korçë, nëse përputhet me parcelën 71, ku kërkuarja pretendon se ndodhet prona e saj, të pozicionojë parcelat 71 dhe 68 në hartën kadastrale, të regjistrojë sipërfaqen e truallit prej 10.000 m², që i është kthyer kërkuar, si dhe të pajisë këtë të fundit me certifikatë pronësie.

12. **Subjekti i interesuar**, përmbartuesi privat Vasil Zguro, ka parashtruar se ai i ka kryer të gjitha veprimet përmbartimore në përputhje me kuadrin ligjor përkatës. Kështu, debitorit i është dërguar fillimisht lajmërimi për ekzekutim vullnetar, bashkë me dokumentacionin e pronës dhe praktikën përmbartimore. Në kushtet kur debitori nuk ka pajisur me certifikatë pronësie kërkuar, është kaluar në ekzekutim të detyrueshëm.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitetin e kërkuar

13. Gjykata vlerëson se kërkuarja legjitimohet *ratione personae* në lidhje me pretendimet e saj, të cilat i ka paraqitur në kërkesë, në kuptim të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur në Gjykatën Kushtetuese brenda afatit të parashikuar nga neni 30 i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë".

14. Në lidhje me legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata vëren se kërkesja ka ngritur pretendime të cilat *prima facie* lidhen me të drejtën kushte-tuese për një proces të rregullt ligjor. Gjykata ka theksuar se bazuar në parimin *jura novit curia*, ajo mund të vlerësojë vetë nëse pretendimet e ngritura në kërkesë bien në fushën e veprimt të një dispozite të caktuar, që nuk është parashtruar para saj, dhe nuk e konsideron veten të detyruar nga cilësimi që iu është bërë fakteve të çështjes nga kërkuuesi (shih vendimin nr. 47, datë 6.7.2015 të Gjykatës Kushtetuese). Duke iu referuar pretendimeve të paraqitura nga kërkuuesja, Gjykata vlerëson se ato kanë të bëjnë me cenimin e parimit të sigurisë juridike dhe të parimit të disponibilitetit në gjykim. Në vijim janë shqyrtuar këto pretendime në kontekstin e gjykimit të zhvilluar në Gjykatën e Lartë.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të sigurisë juridike të lidhur me parimin e disponibilitetit në gjykim

15. Kërkuuesja ka pretenduar se është cenuar parimi i sigurisë juridike, pasi gjykata e shkallës së parë, në kundërshtim me kërkesat e KPC-së, ka prishur vendime gjyqësore të formës së prerë, ka bërë gjykim për herë të dytë mbi pronën, si dhe nuk ka marrë parasysh urdhrat e ekzekutimit që kanë dalë në zbatim të vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Sipas saj, padia e subjektit të interesuar R.Z. është ngritur pas 10 vjetësh nga zotërimi i ligjshëm i pronës. Kërkuuesja ka pretenduar gjithashtu se megjithëse ajo i ka parashtruar në rekurs këto shkaqe, Gjykata e Lartë nuk e ka pranuar rekursin e paraqitur dhe nuk ka dhënë përgjigje përfundimtare në lidhje me pretendimet e ngritura në të.

16. Gjykata ka theksuar se siguria juridike është ndër elementet thelbësore të shtetit të së drejtës. Parimi i shtetit të së drejtës ku mbështetet një shtet demokratik nënkupton sundimin e ligjit dhe mënjanimin e arbitraritetit, me qëllim që të arrihet respektimi dhe garantimi i dinjitetit njerëzor, drejtësisë dhe sigurisë juridike (shih vendimet nr. 25, datë 28.4.2014; nr. 20, datë 11.7.2006 të Gjykatës Kushtetuese).

17. Edhe në lidhje me parimin *res judicata*, Gjykata ka vlerësuar se vendimi gjyqësor i formës së prerë, që përbën gjë të gjykuar, është shprehje dhe konkretizim i së drejtës mbi marrëdhënien juridike dhe ka qëllim t'i japë jo vetëm qartësi, por dhe siguri kësaj marrëdhënieje. Cenimi i parimit të gjësë së gjykuar do të çonte në cenimin e të drejtave, lirive dhe interesave kushtetuese e ligjore të garantuara nga neni 42 i Kushtetutës, pra në cenim të vetë sigurisë juridike. Siguria juridike nënkupton, ndërmjet të tjerash, garantimin e besueshmërisë së individit të shteti, institucionet e tij dhe tek aktet që ato nxjerrin (shih vendimet nr. 15, datë 19.4.2013; nr. 23, datë 8.6.2007 të Gjykatës Kushtetuese). Gjithashtu, Gjykata është shprehur se kufijtë e zbatimit të parimit të gjësë së gjykuar përcaktohen në lidhje të ngushtë me thelbin e mosmarrëveshjes në gjykim. Në këtë aspekt, Gjykata çmon se gjëja e gjykuar përfshin jo vetëm urdhërimet e dispozitivit të vendimit gjyqësor, por dhe vërtetimet e fakteve dhe zbatimin e së drejtës, të përcaktuara në pjesën përshkruese arsyetuese të vendimit, me kusht që të jenë kryer me qëllim të dhënies së vendimit gjyqësor dhe t'u përkasin fakteve ose marrëdhënieve që kanë formuar objektin e gjykimit mbi të cilin gjykata ka dhënë vendimin e saj (shih vendimin nr. 24, datë 12.11.2008 të Gjykatës Kushtetuese). Lidhur me vendimet gjyqësore të formës së prerë, siguria juridike nënkupton që, në rastet kur gjykata ka vendosur përfundimisht për një çështje, vendimi i saj nuk duhet të vihet në dyshim. Pra, kur vendimi ka marrë formë të prerë ai është i detyrueshëm për palët, trashëgimtarët e tyre, për personat që tërheqin të drejta nga palët, për gjykatën që ka dhënë vendimin dhe për të gjitha gjykatat dhe institucionet e tjera. Asnjë gjykatë nuk mundet të gjykojë sërish të njëjtën padë kundrejt të njëjtave palë (shih vendimet nr. 24, datë 12.11.2008; nr. 23, datë 8.6.2007 të Gjykatës Kushtetuese).

18. Pretendimet që kanë të bëjnë me shkeljen e parimit të disponibilitetit janë trajtuar gjerësisht në jurisprudencën kushtetuese, si pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor e janë analizuar bashkërisht edhe në funksion të standardeve të tjera kushtetuese që karakterizojnë këtë të drejtë (shih vendimet nr. 16, datë 19.4.2013; nr. 7, datë 9.3.2009; nr. 6, datë 15.4.2005; nr. 20, datë 2.7.2003 të Gjykatës Kushtetuese).

19. Parimi i disponibilitetit është një parim i rëndësishëm procedural civil, i cili parashikohet në nenin 2 të KPC-së. Iniciativa për të filluar procesin i takon paditësit, sepse gjykata nuk

procedon vetë dhe nuk merr në shqyrtim një mosmarrëveshje nëse këtë nuk e kërkon i interesuari - “Vetëm palët mund të vënë në lëvizje gjykatën për fillimin e një procesi gjyqësor, përveç kur ligji parashikon ndryshe” (neni 2 i KPC-së). Në çdo rast është pala që përcakton objektin e gjykimit, kështu që gjykata nuk mund të dalë jashtë objektit të padisë. Pra, në përputhje me nenin 6 të Kodit të Procedurës Civile “gjykata që gjykon mosmarrëveshjen duhet të shprehet mbi gjithçka që kërkohet dhe vetëm për atë që kërkohet” (*shih vendimin nr. 7, datë 9.3.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. E drejta për të disponuar mbi objektin e padisë është një e drejtë e paditësit, i cili e ushtron duke bërë ndryshimet, shtesat apo pakësimet në objektin e padisë sipas interesave të tij. Gjykata nuk mund të diktojë objektin e padisë dhe as të pengojë paditësin në ushtrimin e së drejtës për të disponuar mbi këtë objekt (*shih vendimin nr. 6, datë 15.4.2005 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Nga rrethanat faktike të çështjes në shqyrtim konstatohet se kërkueses dhe trashëgimtarëve të tjerë të M.Z., nëpërmjet vendimit nr. 57/1998 të KVKKP-së Korçë, u është njohur e drejta e pronësisë dhe e kompensimit për sipërfaqen prej 10,861m². Ky vendim është ndryshuar nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë, e cila, me vendimin nr. 277/1999 të formës së prerë, ka përcaktuar kthimin në natyrë të sipërfaqes prej 10,000 m² nga sipërfaqja e përgjithshme. Vendimi nr. 57/1998 i KVKKP-së është bërë sërish objekt shqyrtimi gjyqësor në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Korçë. Shkaku i padisë ka qenë pretendimi i subjektit të interesuar R.Z. për mbivendosjen e sipërfaqes prej 950 m² në pronën prej 10,000 m² të trashëgimtarëve të M.Z. Me vendimin nr. 2177/2009, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë ka vendosur ndryshimin e pikës 2 të vendimit nr. 57/1998 i KVKKP-së, për sa i përket kthimit të lirë të sipërfaqes prej 10,000 m². Në vendimin e saj gjykata e shkallës së parë ka arsyetuar se “prona e ish-pronarit Mihal Zavalani nuk ndodhet atje ku i është kthyer me vendimin gjyqësor nr. 277, datë 22.2.1999 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë. Komisioni ka gabuar, pasi megjithëse ka konstatuar se prona e pretenduar nga trashëgimtarët e M.Z. nuk ndodhet atje ku kërkohet prej tyre, ia ka njohur pronësinë, ndërkohë që nuk duhej t’ia njihte atë. Më tej, gjykata, me vendimin nr. 277, datë 22.2.1999, ka ndryshuar vendimin e komisionit, duke e kthyer të lirë sipërfaqen prej 10,000 m², pa vlerësuar dhe çmuar konkluzionin e komisionit se dokumentacioni teknik, pra planvendosja e depozituar nuk përfaqëson realitetin lidhur me vendndodhjen e pronës. Duke ndryshuar vendimi i komisionit mbetet pa fuqi vendimi gjyqësor që e ka ndryshuar atë [...] (në këtë rast vendimi gjyqësor ka karakteristikat e një vendimi të një organi administrativ që ka ndryshuar një vendim të një organi më të ulët administrativ dhe me rënien nga fuqia të vendimit të ulët administrativisht, bëhet inekzistent dhe vendimi i hallkës administrative më të lartë)” (*shih f. 6–7, 9–10 të vendimit nr. 2177/2009*). Bazuar në këtë arsyetim, gjykata në dispozitiv është shprehur për “ndryshimin e pikës 2 të vendimit nr. 57/1998 të ish-KKKP-së pranë Këshillit të Rrethit Korçë, të ndryshuar me vendimin nr. 277/1999 të Gjykatës së Rrethit Korçë, për sa i përket kthimit të lirë të sipërfaqes prej 10,000 m², si më poshtë: të njohë pronat e ish-pronarit Mihal Zavalani, duke i kompensuar në një nga mënyrat që cakton ligji për sipërfaqen prej 10.031 m²”.

22. Në ankimin e paraqitur përpara Gjykatës së Apelit kërkuësja ka pretenduar cenimin e parimit të gjësë së gjykuar. Sipas saj, çështjet e pozicionimit të pronës dhe kthimit të saj në natyrë janë zgjidhur me vendimin gjyqësor të formës së prerë nr. 277/1999 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Korçë. Lidhur me pretendimet e ngritura nga kërkuësja, Gjykata e Apelit është shprehur se “janë të pabazuara në ligj dhe prova e nuk ka vend të merren parasysh” (*shih f. 6 të vendimit nr. 514/2011*).

23. Gjykata vëren se edhe në rekursin e paraqitur në Gjykatën e Lartë kërkuësja ka evidentuar se “pronësia është fituar përmes një vendimi gjyqësor të formës së prerë, i cili ka saktësuar vendndodhjen e pronës. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Korçë pas 10 vjetësh nga vendimi gjyqësor i formës së prerë e ka shfuqizuar atë, duke shkelur haptazi ligjin dhe çdo parim të së drejtës”. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 00-2014-2647, datë 7.10.2014, ka vendosur mospranimin e rekursit. Në jurisprudencën e saj konstante Gjykata ka theksuar se kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, për më tepër i Gjykatës së Lartë. Raporti ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, kur është rasti i shqyrtimit nga ana e kësaj Gjykate të

kërkesave individuale, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, udhëhiqet nga parimi i subsidiaritetit (*shih vendimet nr. 52, datë 2.12.2013; nr. 36, datë 25.7.2013; nr. 58, datë 24.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Kërkuesja në rekursin e paraqitur në Gjykatën e Lartë ka ngritur pretendime të natyrës kushtetuese për sa i përket respektimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë, vendim i cili ka konkretizuar të drejtën e pronës dhe është shprehur mbi kthimin e saj në natyrë. Pavarësisht kësaj, Gjykata e Lartë ka vendosur në dhomë këshillimi mospranimin e rekursit, duke mos u shprehur dhe mos u dhënë përgjigje këtyre pretendimeve me natyrë kushtetuese. Gjykata për vendimet e dhëna nga Gjykata e Lartë në dhomë këshillimi dhe referuar natyrës së gjykit kushtetues të kërkesave individuale ka theksuar se vetëm kur janë të pranishme pretendime që kanë të bëjnë me shkeljen e parimeve themelore të procesit gjyqësor, si dhe kur këto pretendime gjejnë pasqyrim në materialet e çështjes, atëherë vendimi i Kolegjit për mospranimin e rekursit vë në dyshim të drejtën për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 18, datë 14.4.2015; nr. 19, datë 19.7.2005; nr. 22, datë 6.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Në rastin konkret, Gjykata vlerëson se përderisa në rekurs ishin ngritur pretendime me natyrë kushtetuese, Gjykata e Lartë duhej të shprehej mbi to, në respektim të rolit të saj kontrollues dhe parimit të subsidiaritetit.

24. Për sa më sipër, Gjykata çmon se Gjykata e Lartë ka lejuar zhvillimin e një procesi të parregullt ligjor, pasi në funksion të rolit të saj si gjykatë e ligjit, si dhe kontrolluese e respektimit të standardeve kushtetuese nga gjykatat më të ulëta, duhet t'u jepte përgjigje pretendimeve me natyrë kushtetuese të ngritura nga kërkuesja.¹

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të ekzekutimit të vendimeve gjyqësore brenda një afati të arsyeshëm

25. Kërkuesja ka pretenduar se është cenuar parimi i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore brenda një afati të arsyeshëm, pasi edhe pse ka dalë urdhri i ekzekutimit nr. 5583, datë 17.10.2014 për zbatimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 11155/2012, ky urdhër ende nuk është ekzekutuar nga ZVRPP-ja Korçë. Kjo e fundit nuk e ka pajisur kërkuesen me certifikatë pronësie.

26. Gjykata është shprehur edhe më parë në jurisprudencën e saj se ekzekutimi brenda një afati të arsyeshëm i një vendimi të formës së prerë të gjykatës, është pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të Kushtetutës dhe të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ). Ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës konsiderohet si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht. Vetëm pas realizimit të kësaj faze mund të konsiderohet se individi e ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Në këtë fazë duhet të marrin pjesë aktivisht jo vetëm palët, pra debitori dhe kreditori, por edhe organet kompetente të ngarkuara me ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë (*shih vendimet nr. 4, datë 20.2.2013; nr. 1, datë 20.1.2012; nr. 2, datë 1.2.2011; nr. 35, datë 27.10.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Gjykata ka rikonfirmuar qëndrimin se, në një çështje që përfshin përcaktimin e një të drejte civile, kohëzgjatja e procedurave normalisht llogaritet nga momenti i fillimit të procedurës gjyqësore deri në momentin kur jepet vendimi dhe ekzekutohet ai. Faza ekzekutive konsiderohet si fazë e mëtejshme e të njëjtit proces. Kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e çështjes, sjelljen dhe interesin e kërkuesit, si dhe sjelljen e autoriteteve përkatëse (*shih vendimet nr. 4, datë 20.2.2013; nr. 10, datë 1.3.2012; nr. 21, datë 3.6.2011; nr. 14, datë 15.4.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

28. Nga rrethanat e çështjes rezulton se në bazë të vendimit të formës së prerë nr. 277/1999 pasuria prej 10,000 m² e kthyer në natyrë është regjistruar në radhorët e ZVRPP-së Korçë me nr. 114/17, datë 24.6.1999 (*shih shkruesin nr. 4635 prot., datë 9.9.2011 të ZQRPP-së*). Në datën 18.4.2011 kërkuesja ka aplikuar për të marrë certifikatën e pronësisë. ZVRPP-ja Korçë e ka bërë me dije kërkuesen se nuk mund ta pajisë me certifikatë pronësie, pasi dosja e praktikës ka mangësi në dokumentacion dhe i ka kërkuar asaj ta plotësojë. ZVRPP-ja Korçë është shprehur se skicës

¹ Gjyqtari Sokol Berberi votoi për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, por bazuar mbi argumente të tjera.

bashkëlidhur vendimit nr. 277/1999 i mungojnë elementet orientuese për të përcaktuar pozicionimin gjeografik të pronës, në mënyrë që ajo të hidhet në hartë në sistem. Në këto kushte, ZVRPP-ja Korçë ia ka kaluar praktikën ZQRPP-së, e cila, me urdhrin nr. 957/2011, ka refuzuar kërkesën e kërkuësës për regjistrimin e pasurisë në sistemin e ri të regjistrimit. Shkak për këtë është bërë “mungesa e elementeve orientuese në hartë dhe për pasojë pamundësia për evidentimin gjeografik të pronës dhe hedhja e saj në HTR” (*shih urdhrin nr. 957/2011 të Kryeregjistruesit*). Ky urdhër është bërë objekt kundërshtimi në gjykatë dhe në përfundim të gjykimit është shfuqizuar. Bashkë me shfuqizimin gjykata ka vendosur detyrimin për ZVRPP-në Korçë të pajisë me certifikatë pronësie kërkuësen. Megjithatë, problemi kryesor, që është pamundësia e pozicionimit gjeografik të pronës, nuk është zgjidhur nga gjykata. Në këto kushte, Gjykata vlerëson se çështja është komplekse.

29. Në lidhje me sjelljen e kërkuësës Gjykata konstaton se asaj i është kërkuar nga ZVRPP-ja Korçë të plotësojë dokumentacionin dhe të paraqesë një plan të ri nivelimi, të cilin ajo nuk e ka paraqitur. Dokumentet që ajo ka dorëzuar kanë qenë të pamjaftueshme për përcaktimin e pozicionit gjeografik të pronës (*shih urdhrin nr. 957/2011 të Kryeregjistruesit dhe shkresën nr. 2941/1 prot, datë 4.6.2015 të ZVRPP-së Korçë*). Kërkuësja u është drejtuar, gjithashtu, institucioneve shtetërore (Ministritë së Drejtësisë, Avokatit të Popullit, përmbauesit privat etj.) për t’u ankuar ndaj drejtueses së ZVRPP-së Korçë për mospajisjen e saj me certifikatë pronësie.

30. Për sa i përket sjelljes së autoriteteve shtetërore, ZVRPP-së Korçë dhe ZQRPP-së, rezulton se ato kanë bërë përpjekje për të zgjidhur problemin, me qëllim regjistrimin e pasurisë në hartë dhe pajisjen e kërkuësës me certifikatë pronësie. Kështu, ZVRPP-ja Korçë i është drejtuar ZQRPP-së për orientim për zgjidhjen e problemit. Edhe grupi i punës i ngritur nga kjo zyrë ka shkuar në terren për të bërë verifikime, por e ka pasur të pamundur të bëjë pozicionimin e pronës. Kryeregjistruesi së bashku me një grup specialistësh kanë diskutuar problematikën në prani të kërkuësës. Po kështu, regjistruesit vendorë e kanë pritur në takim disa herë kërkuësen, duke shprehur vullnetin për të zgjidhur problemin. Me shkresën nr. 181/10 prot., datë 22.6.2015 ZQRPP-ja e ka orientuar ZVRPP-në Korçë të verifikojë planvendosjen e pronës dhe më pas të bëjë regjistrimin dhe pajisjen e kërkuësës me certifikatë pronësie.

31. Për sa më sipër, duke pasur parasysh kompleksitetin e çështjes, faktin se ajo është ende në proces për t’u zgjidhur, si dhe vullnetin e shprehur nga ana e autoriteteve për të ekzekutuar vendimin e formës së prerë, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuësës për mosekzekutimin brenda një afati të arsyeshëm të vendimit të formës së prerë është i pambështetur.

32. Si përfundim, nisur nga sa më sipër, Gjykata çmon se në çështjen konkrete, Gjykata e Lartë ka lejuar një proces të parregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës, duke mos ushtruar funksionin e saj kontrollues për respektimin e standardeve kushtetuese të procesit të rregullt ligjor nga gjykatat më të ulëta.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe të nenit 72, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Pranimin e pjesshëm të kërkesës². Shfuqizimin si të papajtueshëm me Kushtetutën të vendimit nr. 00–2014–2647, datë 7.10.2014 të Gjykatës së Lartë.

- Dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

- Rrëzimin e kërkesës për pretendimet e tjera.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren

² Gjyqtari Sokol Berberi votoi edhe për shfuqizimin e vendimit nr. 514, datë 2.12.2011, të Gjykatës së Apelit Korçë, si dhe për konstatimin e cenimit të afatit të arsyeshëm për ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë.

Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj,
Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Sokol Berberi, Fatos Lulo

MENDIM PARALEL

1. Në çështjen me kërkuese Vasilika Zavalanin bashkohem me qëndrimin e shumicës për shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, por jo me argumentet mbi të cilat mbështetet ky qëndrim. Vlerësoj se është vendimi i Gjykatës së Apelit që ka lejuar cenimin e sigurisë juridike, për rrjedhojë duhet të ishte shfuqizuar edhe ky vendim. Shfuqizimi i vendimit të Gjykatës së Lartë vjen si pasojë e moskorrigjimit të cenimit të procesit të rregullt të lejuar në gjykimin e zhvilluar në Gjykatën e Apelit. Gjithashtu, mendoj se duhej të pranohej edhe pretendimi për cenimin e afatit të arsyeshëm për ekzekutimin e vendimit të formës së prerë. Arsyet mbi të cilat mbështet ky qëndrim janë si më poshtë.

2. Kërkesja ka pretenduar cenimin e parimit të sigurisë juridike në lidhje me gjënë e gjykuar, pasi gjykata e shkallës së parë, në kundërshtim me kërkesat e KPC-së, ka prishur vendime gjyqësore të formës së prerë, ka bërë gjykim për herë të dytë mbi pronën, si dhe nuk ka marrë parasysh vendimet e KKKP-ve, urdhrat e ekzekutimit që kanë dalë për zbatim të vendimeve gjyqësore të formës së prerë dhe vërtetimet e pronësisë të lëshuara nga ZRPP-ja, Korçë. Sipas saj, padia e subjektit të interesuar është ngritur pas 10 vjetësh nga zotërimi i ligjshëm i pronës. Ajo ka pretenduar gjithashtu cenimin e parimit të ekzekutimit të vendimeve gjyqësore brenda një afati të arsyeshëm, për shkak se edhe pse ka dalë urdhri i ekzekutimit për zbatimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë, ky vendim ende nuk është ekzekutuar nga ZVRPP-ja Korçë. Kjo e fundit nuk e ka pajisur kërkuesen me certifikatë pronësie.

3. Lidhur me pretendimin e kërkueses për cenimin e parimit të sigurisë juridike në lidhje me gjënë gjykuar, shumica ka vlerësuar se Gjykata e Lartë ka lejuar zhvillimin e një procesi të parregullt ligjor, pasi në funksion të rolit të saj si gjykatë e ligjit, si dhe kontrolluese e respektimit të standardeve kushtetuese nga gjykatat më të ulëta, duhet t'u jepte përgjigje pretendimeve me natyrë kushtetuese të ngritura nga kërkesja. Për rrjedhojë, ajo ka vendosur shfuqizimin e vendimit nr. 00–2014–2647, datë 7.10.2014 të Gjykatës së Lartë. Siç u shpreha edhe më sipër, cenimi i procesit të rregullt është lejuar nga Gjykata e Apelit, cenim ky që nuk është korrigjuar më pas gjatë kontrollit në Gjykatën e Lartë.

4. Kështu kërkesja në ankimin e paraqitur në Gjykatën e Apelit ka ngritur pretendime për sa i përket cenimit të sigurisë juridike në lidhje me pronën prej 10,000 m², mbi të cilën është disponuar me vendim gjyqësor të formës së prerë. Sipas saj, gjykata e shkallës së parë ka bërë gjykim për herë të dytë mbi pronën, si dhe nuk ka marrë parasysh vendimet e KKKP-ve dhe urdhrat e ekzekutimit që kanë dalë për zbatimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Megjithatë edhe pse kërkesja i ka evidentuar këto të meta dhe e ka ngritur pretendimin e cenimit të sigurisë juridike në lidhje me gjënë e gjykuar në ankimin e paraqitur në Gjykatën e Apelit, kjo e fundit nuk i ka korrigjuar ato dhe nuk u ka dhënë përgjigje pretendimeve të kërkueses.

5. Të njëjtin pretendim për cenimin e sigurisë juridike në lidhje me gjënë e gjykuar, kërkesja e ka ngritur edhe në Gjykatën e Lartë, në rekursin e paraqitur kundër vendimit të Gjykatës së Apelit. Gjykata e Lartë nuk i ka korrigjuar të metat e vërejtura në vendimin e Gjykatës së Apelit. Gjykata ka pranuar cenimin e parimit për një proces të rregullt ligjor në rastet kur gjykata e shkallës më të lartë, duke u bazuar në kompetencat që i jep Kodi i Procedurës, nuk ka plotësuar apo nuk ka korrigjuar mangësitë dhe gabimet e gjykatave të shkallëve më të ulëta në plotësimin e standardeve dhe elementeve të një procesi të rregullt ligjor (*shih vendimin nr. 5, datë 25.2.2013 të Gjykatës Kushtetuese*). Vlerësoj se në rastin konkret shkelja e së drejtës për një proces të rregullt ligjor nga ana e Gjykatës së Apelit Korçë nuk është plotësuar ose korrigjuar nga ana e Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë. Në këto kushte arrihet në përfundimin se edhe Gjykata e Lartë ka lejuar një proces të parregullt në aspektin kushtetues dhe, për këtë arsye vendimi duhet të

shfuqizohej.

6. Për sa i përket pretendimit tjetër të kërkuësës, për cenimin e afatit të arsyeshëm për ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë, vlerësoj se është i bazuar dhe duhej pranuar. Në lidhje me këtë pretendim shumica ka vlerësuar se duke pasur parasysh kompleksitetin e çështjes, faktin që ajo është ende në proces për t'u zgjidhur, si dhe vullnetin e shprehur nga ana e autoriteteve për të ekzekutuar vendimin e formës së prerë, pretendimi i kërkuësës për mosekzekutimin brenda një afati të arsyeshëm të vendimit të formës së prerë është i pambështetur. Nuk pajtohem me këtë arsyetim të shumicës.

7. Nga rrethanat e çështjes rezulton se në bazë të vendimit të formës së prerë nr. 277/1999 pasuria prej 10,000 m² e kthyer në natyrë është regjistruar në radhorët e ZVRPP-së Korçë me nr. 114/17, datë 24.6.1999 (*shih shkresën nr. 4635 prot., datë 9.9.2011 të ZQRPP-së*). Në datën 18.4.2011 kërkuësja ka aplikuar për të marrë certifikatën e pronësisë. ZVRPP-ja Korçë e ka bërë me dije kërkuësën se nuk mund ta pajisë me certifikatë pronësie, pasi dosja e praktikës ka mangësi në dokumentacion dhe i ka kërkuar asaj ta plotësojë. ZVRPP-ja Korçë është shprehur se skicës bashkëlidhur vendimit nr. 277/1999 i mungojnë elementet orientuese për të përcaktuar pozicionimin gjeografik të pronës në mënyrë që ajo të hidhet në hartë në sistem. Në këto kushte ZVRPP-ja Korçë ia ka kaluar praktikën ZQRPP-së, e cila, me urdhrin nr. 957/2011, ka refuzuar kërkesën e kërkuësës për regjistrimin e pasurisë në sistemin e ri të regjistrimit. Ky urdhër është bërë objekt kundërshtimi në gjykatë dhe në përfundim të gjykimit është shfuqizuar. Bashkë me shfuqizimin gjykata ka vendosur detyrimin për ZVRPP-në Korçë që të pajisë me certifikatë pronësie kërkuësën. Por edhe pas kësaj kërkuësja nuk është pajisur me certifikatë pronësie. Ajo u është drejtuar institucioneve shtetërore (Ministritë së Drejtësisë, Avokatit të Popullit, përmbarruesit privat etj.) për t'u ankuar ndaj drejtueses së ZVRPP-së Korçë për mospajisjen e saj me certifikatë pronësie.

8. Autoritetet shtetërore, ZVRPP-ja Korçë dhe ZQRPP-ja, kanë bërë përpjekje për të zgjidhur problemin, me qëllim regjistrimin e pasurisë në hartë dhe pajisjen e kërkuësës me certifikatë pronësie. Kështu ZVRPP-ja Korçë i është drejtuar ZQRPP-së për orientim për zgjidhjen e problemit. Edhe grupi i punës i ngritur nga kjo zyrë ka shkuar në terren për të bërë verifikime, por e ka pasur të pamundur të bëjë pozicionimin e pronës. Kryeregjistruesi së bashku me një grup specialistësh kanë diskutuar problematikën në prani të kërkuësës. Regjistruesit vendorë kanë pritur në takim disa herë kërkuësën duke shprehur vullnetin për të zgjidhur problemin. Me shkresën nr. 181/10 prot., datë 22.6.2015, ZQRPP-ja është shprehur që nga ana e ZVRPP-së Korçë të verifikohet planvendosja e pronës dhe më pas të bëhet regjistrimi dhe pajisja me certifikatë.

9. Megjithatë, pavarësisht përpjekjeve të autoriteteve shtetërore për të zgjidhur problemin dhe kompleksitetit të çështjes, e drejta e kërkuësës për t'u pajisur me certifikatë pronësie, që i është njohur me vendimin nr. 11155/2012 të formës së prerë, ende nuk është realizuar. Në vlerësimin tim të gjitha këto nuk e justifikojnë një kohëzgjatje kaq të madhe për të realizuar të drejtat e kërkuësës. Për rrjedhojë, çmoj se në rastin konkret është cenuar parimi i ekzekutimit të vendimit të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm.

10. Si përfundim çmoj se shumica duhej ta pranonte pretendimin e kërkuësës për cenimin e afatit të arsyeshëm për ekzekutimin e vendimit të formës së prerë. Gjithashtu, ajo përveç shfuqizimit të vendimit të Gjykatës së Lartë, duhej të shfuqizonte edhe vendimin e Gjykatës së Apelit.

Anëtar: Sokol Berberi